

Nova EU pravila za potrošačke kredite, dobro ih proučite

Kategorija: GOSPODARSTVOAžurirano: Ponedjeljak, 02 Listopad 2023 12:23
Objavljeno: Ponedjeljak, 02 Listopad 2023 12:23

Nova europska pravila o potrošačkim kreditima obuhvaćaju brojne odredbe koje dodatno štite građane, poput zabrane jednostranog povećanja limita dopuštenog i prešutnog prekoračenja, istaknuto je u raspravi održanoj u ponedjeljak na kojoj su sudjelovali eurozastupnik Tomislav Sokol (HDZ/EPP) te viceguverner Hrvatske narodne banke Bojan Fras.

Zastupnik Sokol, koji je u ime Kluba EPP-a bio izvjestitelj za Direktivu o potrošačkim kreditima, istaknuo je da je studija - koju je na njegov prijedlog izradila istraživačka služba Europskog parlamenta - otkrila da čak 340 milijuna ljudi u EU članicama ima minuse na bankovnim računima.

„Prekoračenja su jedan od najskupljih oblika zaduženja. Potrošači su u ovoj kategorije dakle najslabije zaštićeni. Primjerice, na Malti kamate idu čak iznad 30 %“, istaknuo je zastupnik u raspravi koju je organizirao Ured Europskog parlamenta u Hrvatskoj te pojasnio da je stoga bilo važno u tekst nove direktive ugraditi pravila prema kojima će banke za svako povećanje minusa na računu tražiti izričiti pristanak potrošača.

Sokol je podsjetio da je istraživanje koje je proveo HNB pokazalo je da je prešutno prihvaćeno prekoračenje na tekućem računu odobreno za gotovo milijun i osamsto tisuća potrošača u Republici Hrvatskoj, "a problem je bio što za prešutna prekoračenja nisu vrijedila ista pravila kao za dopuštena prekoračenja".

"Drugim riječima, banke su mogle samovoljno ukinuti takve minuse i zatražiti povrat dugovanja bez pružanja mogućnosti otplate prešutnog prekoračenja, a na tom tragu bio je i prijedlog Europske komisija o ovoj direktivi. Zato sam uložio amandmane koji jačaju poziciju potrošača i drago mi je da su oni postali dio konačnog zakona o potrošačkim kreditima. Dakle, banke će po novim pravilima morati građane unaprijed obavijestiti o svakom planiranom smanjenju ili ukidanju prešutnog prekoračenja i ostaviti im mogućnost obročne otplate u dvanaest jednakih obroka", objasnio je.

Pravo na zaborav i zaštita od diskriminacije

HDZ-ov eurozastupnik je također napomenuo da je nova direktiva prvi zakonodavni akt kojim se na europskoj razini kodificira pravo na zaborav i zaštita od diskriminacije za građane koji su preboljeli rak.

"Zabranjuje se nepovoljniji tretman osoba koje su preboljele rak. Oduvijek sam govorio da pravo na zaborav mora postati dio europskog zakonodavstva i da Europa mora ukinuti prepreke na koje nailaze osobe koje su preboljele rak prilikom pristupa financijskim instrumentima kao što su zajmovi, hipoteke i životno osiguranje".

Nova pravila također zabranjuju bankama da šalju nezatražene kreditne kartice na kućne adrese potrošača i jednostrano povećanje limita zaduženja potrošača.

"Bez izričitog pristanka potrošača banke više neće moći povećavati limit njihova zaduženja odnosno minusa na računima. Uz to, zabranili smo oglašavanja kredita kojima se zaduženja prezentiraju olako, kao da će se potrošačima tada bitno promijeniti financijska kvaliteta života. Kreditni odnos je ozbiljan ugovorni odnosi i ne smije ga se banalizirati jer može imati

Nova EU pravila za potrošačke kredite, dobro ih proučite

Kategorija: GOSPODARSTVOAžurirano: Ponedjeljak, 02 Listopad 2023 12:23
Objavljeno: Ponedjeljak, 02 Listopad 2023 12:23

---

dalekosežne i negativne posljedice za potrošače, recimo u slučaju neispunjenja obveza. Stoga će reklame o kreditima morati sadržavati jasnu naznaku o tome da krediti koštaju", kazao je Sokol.

Viceguverner HNB-a Fras je na panelu pozdravio nova pravila te istaknuo kako zaštita potrošača uvijek ide ruku pod ruku s financijskom stabilnošću.

Nova pravila najkasnije od 2026.

Direktiva koju je Europski parlament velikom većinom od 608 glasova potvrdio na prošlomjesečnoj plenarnoj sjednici u Strasbourgu države članice morat će primjenjivati najkasnije od 2026. godine. Njome se potrošački krediti prilagođavaju sveprisutnom trendu digitalizacije, a pritom se osnažuje položaj potrošača u odnosu na banke.

Na razini EU-a pravila po potrošačkim kreditima posljednji su put regulirana 2008. godine. U međuvremenu, zahvaljujući digitalizaciji temeljito su se promijenili proces donošenja odluka i općenito navike potrošača, koji sada žele lakši i brži postupak za dobivanje kredita i često podnose zahtjeve za kredite putem interneta. Na tržištu su se pojavili novi sudionici i novi proizvodi, poput kratkoročnih kredita s visokim troškovima. Digitalizacija je dovela i do pojave novih načina digitalnog objavljivanja informacija i procjenjivanja kreditne sposobnosti potrošača s pomoću sustava za automatizirano donošenje odluka i netradicionalnih podataka. Zbog svega navedenog, bilo je potrebno prilagoditi EU pravila o potrošačkim kreditima novim okolnostima, objavio je ured Europskog parlamenta u Hrvatskoj. (Hina)

